

Motion till riksdagen 2023/24:28

av **Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S)**

med anledning av prop. 2022/23:131 Välfärdsteknik inom äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunernas rättsliga möjligheter att möta omsorgstagares behov med i första hand digitala insatser behöver tydliggöras ytterligare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen när det gäller användning av välfärdsteknik bör vara generellt tillämplig eller åtminstone också utsträckas till dagverksamhet, boendestöd och insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör göra ett omtag och på nytt utreda frågan om digitala insatser till personer med nedsatt förmåga till samtycke och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Den socialdemokratiskt ledda regeringen gav under den förevarande mandatperioden en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på åtgärder som kunde främja införandet av välfärdsteknik inom vård och omsorg. Tekniska lösningar som t.ex. trygghetslarm med gps-funktion, läkemedelsrobotar och kameror för tillsyn i bostaden har funnits under lång tid och visat upp positiva resultat. Samtidigt har införandet av tekniken skett alltför långsamt. Många kommuner har i olika sammanhang beskrivit juridiken som ett hinder i detta avseende. Det har uppfattats vara rättsligt osäkert i vilken grad olika tekniska lösningar varit tillåtna och möjliga att breddinföra i verksamheterna för att möta omsorgstagarens behov.

I mars 2020 överlämnade utredningen betänkandet Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14). Under beredningen framkom behov av kompletteringar varför Socialdepartementet tog fram promemorian Ökade möjligheter till användning av

välståndsteknik inom äldreomsorgen (Ds 2022:4). Den nu aktuella propositionen bygger i huvudsak på den senare promemorian.

Bra men dessvärre otillräckligt

I propositionen föreslås en ändring i socialtjänstlagen (SoL) som förtydligar möjligheten att använda digital teknik när insatser ges i form av hemtjänst eller boende i särskilda boendeformer för äldre.

Socialdemokraterna anser att förslagen är bra och nödvändiga – men dessvärre otillräckliga. Många av de målkonflikter som kommuner ställs inför vid implementeringen av digital teknik adresseras inte i propositionen och det skulle behöva bli än tydligare att kommuner som vill ska kunna välja att möta omsorgstagarnas behov med i första hand digitala insatser.

Särskilt anmärkningsvärt är regeringens beslut att avgränsa propositionen till att endast avse insatser inom hemtjänst och särskilda boenden för äldre. Såväl Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Lagrådet har kritiserat denna avgränsning då den osäkerhet som råder kring användningen av digital teknik därmed kommer att kvarstå för alla insatser utanför dessa områden (se propositionen s. 22–23). Det gäller t.ex. insatser inom dagverksamhet, boendestöd och insatser enligt LSS. Socialdemokraterna anser att regeringen på detta område bör ta fram lagstiftning som helst är generellt tillämplig eller, om det inte bedöms möjligt, åtminstone utsträcker möjligheterna till användning av välfärdsteknik till även dessa områden.

En särskild fråga gäller härutöver insatser till de grupper som saknar möjlighet att samtycka till insatser. Här lämnade utredningen Framtidens teknik i omsorgens tjänst (SOU 2020:14) vissa förslag som inte lett till lagstiftning. Socialdemokraterna anser att regeringen bör göra ett omtag för att underlätta för användningen av välfärdsteknik även vad gäller insatser till dessa grupper.

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Mikael Dahlgvist (S)

Anna Vikström (S)

Dzenan Cisija (S)

Yasmine Bladelius (S)

Karin Sundin (S)

Marcus Wennerström (S)